

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра іноземної філології і перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
Інна САВИЦЬКА
“_____” _____ 2023 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри іноземної
філології і перекладу
Протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.
Завідувач кафедри
Світлана АМЕЛІНА

“РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОП «Англійська мова та друга іноземна»
Валентина СТРИЛЕЦЬ
Гарант ОП «Німецька мова та друга іноземна»
Наталія ОЛЬХОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика викладання іноземних мов

спеціальність 035 «Філологія»

освітня програма «Німецька мова та друга іноземна мова»;

«Англійська мова та друга іноземна мова»

Факультет (ННІ) гуманітарно-педагогічний

Розробники: доктор педагогічних наук, професор Олена МОСКАЛЕНКО

кандидат педагогічних наук, доцент Анна МОНАШЕНКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методика викладання іноземних мов»

Освітній ступінь, галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітня програма		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Галузь знань	03 Гуманітарні науки	
Спеціальність	035 Філологія	
Спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)	
Освітня програма	Англійська мова та друга іноземна Німецька мова та друга іноземна	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова / вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	4	
Семестр	7	
Лекційні заняття	14 год.	18 год.
Практичні, семінарські заняття	16 год.	6 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	90 год.	106 год.
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу «Методика навчання іноземних мов» є формування у студентів достатньої методичної компетенції вчителя. Методична компетенція це сукупність методичних знань, навичок та вмінь, та особистих якостей майбутніх вчителів. Згідно з сучасною європейською тенденцією система методичної освіти майбутнього вчителя іноземної мови передбачає формування у студентів білінгвальної (рідної й іншомовної) методичної компетенції.

Завдання курсу: створити у студентів широку теоретичну базу, що розкриває загальні та спеціальні закономірності процесу навчання іноземної мови в середніх навчальних закладах як засобу спілкування; ознайомити студентів з сучасними тенденціями в навчанні іноземних мов в нашій країні та за кордоном;

забезпечити формування у студентів уміння реалізовувати комунікативно-навчальну, виховну, розвиваючу, освітню, гностичну, конструктивно-плануючу, організаторську функції; під час лекцій та семінарських занять забезпечити оволодіння студентами декларативними та процедурними знаннями з теорії та практики методики навчання іноземних мов; навчити студентів аналізувати нормативні документи з викладання іноземної мови, навчально-методичні комплекси з іноземної мови; сформувати у студентів уміння здобувати декларативні знання з друкованих джерел – носіїв фахових знань та застосовувати набуті знання в практиці роботи (планування уроків, розробка вправ, підготовка позакласних заходів тощо); ознайомити студентів з методами дослідження в методиці навчання іноземних мов та практикою їх застосування під час практичної роботи в школі (протягом педагогічної практики в середніх навчальних закладах); сформувати у студентів уміння критично опрацьовувати наукові джерела, здійснювати самостійний науковий пошук, аналізувати передовий досвід та узагальнювати власні спостереження, практично реалізовувати результати дослідження проблеми в самостійно виконаних розробках.

Набуття компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Система навчання іноземної мови														
Тема 1. Методика навчання як наука та її зв'язок з іншими науками			2	2		11			3	1				13
Тема 2. Навчання фонетичного матеріалу			2	2		11			2	1				13
Тема 3. Навчання граматичного матеріалу			2	2		11			2	1				13
Тема 4. Навчання лексичного матеріалу			1	2		12			2					14
Разом за змістовим модулем 1		60	7	8		45			9	3				53
Змістовий модуль 2. Формування навичок та вмінь іншомовного мовлення														
Тема 1. Формування мовленнєвої компетенції у читанні			2	2		11			3	1				13
Тема 2. Навчання аудіювання			2	2		11			2	1				13
Тема 3. Навчання монологічного мовлення			2	2		11			2	1				13
Тема 4. Навчання діалогічного мовлення			1	2		12			2					14
Разом за змістовим модулем 2		60	7	8		45			9	3				53
Усього годин		120	14	16		90			18	6				106

4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Згідно з навчальним планом не передбачено	

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методика навчання як наука та її зв'язок з іншими науками	2
2	Навчання фонетичного матеріалу	2
3	Навчання граматичного матеріалу	2
4	Навчання лексичного матеріалу	2
5	Формування мовленнєвої компетенції у читанні	2
6	Навчання аудіювання	2
7	Навчання монологічного мовлення	2
8	Навчання діалогічного мовлення	2
	Всього	16

6. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Згідно з навчальним планом не передбачено	

7. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методика навчання як наука та її зв'язок з іншими науками	11
2	Навчання фонетичного матеріалу	11
3	Навчання граматичного матеріалу	11
4	Навчання лексичного матеріалу	12
5	Формування мовленнєвої компетенції у читанні	11
6	Навчання аудіювання	11
7	Навчання монологічного мовлення	11
8	Навчання діалогічного мовлення	12
	Всього	90

8. ЗРАЗКИ КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ, ТЕСТІВ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТАМИ

1. Охарактеризуйте предмет методики навчання іноземних мов як науки, її зв'язок із суміжними науками.
2. Назвіть методи наукового дослідження в методиці навчання іноземних мов. Охарактеризуйте експеримент як основний метод наукового дослідження, об'єкти методичного експерименту.
3. Розкрийте сучасні методичні принципи навчання іноземних мов.
4. Охарактеризуйте чотирикомпонентну мету навчання іноземних мов у СНЗ. Розкрийте поняття іншомовної комунікативної компетенції.
5. Охарактеризуйте основні компоненти змісту навчання іноземних мов.
6. Охарактеризуйте вправи для формування іншомовної комунікативної компетенції: поняття “вправа”, “структура вправи”. “класифікація вправ”.
7. Охарактеризуйте основні та факультативні компоненти навчально-методичного комплексу з іноземної мови для СНЗ.
8. Розкрийте методику формування іншомовної фонетичної компетенції: мету і зміст навчання вимови, принцип апроксимації, основні типи і види вправ для формування слуховимовних навичок.
9. Розкрийте методику формування іншомовної лексичної компетенції: мету і зміст навчання лексики, поняття “активний” і “пасивний” лексичний мінімум, різні способи семантизації лексичних одиниць.
10. Охарактеризуйте етапи роботи з лексичним матеріалом, типи і види вправ для засвоєння лексичного мінімуму.
11. Розкрийте поняття “потенціальний словник”, назвіть його джерела, типи і види вправ для формування потенціального словника учнів.
12. Розкрийте методику формування іншомовної граматичної компетенції: мету і зміст навчання граматичного матеріалу, етапи ознайомлення з ГС активного мінімуму, типи і види вправ для їх засвоєння.
13. Розкрийте мету і зміст навчання інтонації, охарактеризуйте типи і види вправ для формування рецептивних і репродуктивних інтонаційних навичок.
14. Розкрийте поняття “активний” і “пасивний” граматичний мінімум. Охарактеризуйте типи і види вправ для засвоєння ГС пасивного граматичного мінімуму.
15. Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в аудіюванні: мету і зміст навчання, суть аудіювання як виду мовленнєвої діяльності, труднощі аудіювання, способи презентації аудіотекстів.
16. Охарактеризуйте систему вправ для навчання аудіювання, різні способи перевірки розуміння аудіотекстів.
17. Розкрийте загальні та відмінні характеристики (психологічні й мовні) діалогічного і монологічного мовлення та їх урахування у процесі навчання. Назвіть функціональні типи діалогу та монологу.

18. Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в діалогічному мовленні: мету і зміст навчання, використання навчально-мовленнєвих ситуацій, систему вправ для навчання діалогічного мовлення.
19. Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в монологічному мовленні, мету і зміст навчання, систему вправ для навчання монологічного мовлення.
20. Розкрийте методику навчання техніки читання: поняття “техніка читання”, труднощі навчання, методи навчання техніки читання англійською мовою, типи і види вправ для навчання техніки читання.
21. Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в читанні: мету і зміст навчання читання, особливості навчання різних видів читання.
22. Охарактеризуйте роботу з текстом для читання: передтекстові та післятекстові вправи, різні способи перевірки розуміння прочитаного.
23. Розкрийте методику навчання техніки письма: поняття “техніка письма”, труднощі навчання, типи і види вправ для навчання графіки та орфографії.
24. Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в письмі: мету і зміст навчання письма як виду мовленнєвої діяльності, систему вправ для навчання письма.
25. Охарактеризуйте усний метод Гарольда Пальмера: принципи навчання, система вправ для навчання усного мовлення.
26. Охарактеризуйте методичну систему навчання читання Майкла Уеста: принципи навчання, передтекстові та післятекстові вправи.
27. Охарактеризуйте аудіолінгвальний метод Чарльза Фріза та Роберта Ладо: принципи навчання, систему усних тренувальних вправ.
28. Охарактеризуйте аудіовізуальний метод: принципи навчання; етапи навчання та види вправ.
29. Охарактеризуйте інтенсивний метод навчання: принципи методу активізації, етапи роботи, характерні навчальні прийоми.
30. Охарактеризуйте комунікативний метод навчання: принципи навчання, характерні навчальні прийоми.
31. Охарактеризуйте сучасні зарубіжні методи навчання іноземних мов: цілі, зміст і принципи навчання.
32. Охарактеризуйте організаційні форми навчально-виховного процесу з іноземної мови. Розкрийте вимоги до сучасного уроку іноземної мови, типологію уроків.
33. Охарактеризуйте структуру уроку іноземної мови, особливості уроку на різних ступенях навчання.
34. Розкрийте методику контролю рівня сформованості іншомовної комунікативної компетенції: функції, об’єкти, види і форми. Вимоги до контролю знань, навичок і вмінь з іноземної мови, оцінювання навчальних досягнень учнів.
35. Охарактеризуйте тест як засіб контролю у навчанні іноземних мов: поняття “тест”, структура тесту, типи, види тестів і методику використання.
36. Розкрийте мету, зміст і форми позакласної роботи з іноземної мови.

37. Розкрийте особливості планування навчально-виховного процесу з іноземної мови: види планів, планування уроків іноземної мови на різних ступенях навчання.
38. Охарактеризуйте типологію засобів навчання за різними критеріями. Розкрийте переваги використання фонограми та відеофонограми.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Словесні: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний; **наочні:** демонстративний, ілюстративний; **практичні:** метод проблемного викладення, частково-пошуковий, або евристичний, дослідницький, аналітичний, дедуктивний. **Активні методи навчання:** диспут, дискусія, мозковий штурм, рольові ігри тощо.

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до **календарного тематичного плану викладання дисципліни**, де зазначено види і терміни контролю.

Для обліку і реєстрації показників успішності використовується рейтингова відомість успішності студентів.

Методи усного контролю – це бесіда, розповідь, роз'яснення, читання тексту. Усний контроль як поточний проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі. Контроль органічно поєднується з повторенням пройденого, є засобом для закріплення знань та умінь, розвитку мови, пам'яті, мислення студентів.

Методи письмового контролю (самостійна і контрольна робота, есе, реферат) забезпечують глибоку і всебічну перевірку засвоєння матеріалу, оскільки вимагають комплексу знань і умінь студента. У письмовій роботі студентові необхідно показати і теоретичні знання, і вміння застосовувати їх для розв'язування конкретних завдань, проблем, давати оцінку.

Дидактичний тест (тест досягнень) – це набір стандартизованих завдань з визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (від 26.04.2023 р. протокол № 10).

Таблиця 1. Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R дис** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації **R ат** (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R нр** (до 70 балів): **R дис = R нр + R ат**.

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Навчальний план підготовки бакалавра «Філологія».
2. Підручники та навчальні посібники.
3. Плани семінарських занять.
4. Інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять.
5. Матеріали поточного та підсумкового контролю (контрольні завдання до практичних занять; завдання на модульні контрольні роботи для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу).
6. Перелік питань до екзамену. Екзаменаційні білети.

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Амеліна С.М., Монашненко А.М. Методика навчання іноземних мов. За загальною редакцією проф. Шинкарука В.Д. Тернопіль: Вектор, 2020.
2. Амеліна С.М., Монашненко А.М. Практикум з методики навчання іноземних мов: читання: практикум для студентів-філологів вищ. навч. закл. / С.М. Амеліна, А.М. Монашненко. Київ: Вид-во НУБіП України, 2023. 485 с.
3. Амеліна С.М., Монашненко А.М. Практикум з методики навчання іноземних мов: аудіювання: практикум для студентів-філологів вищ. навч. закл. / С.М. Амеліна, А.М. Монашненко. Київ: Вид-во НУБіП України, 2022. 509 с.
4. Бернар К. Нестандартна ефективна методика вивчення іноземних мов. 2020. (Електронний ресурс)
5. Галстян, А., Конєва, М., Язловицька, О. Викладання мовних систем. Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов, (97), 2023. С. 58-67.
6. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін./ за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с.
7. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Підручник. Кол. авторів під керівництвом С.Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2002.
8. <http://filolog.pl.ua/mater-ali-dlya-student-v/stor-ya-n-metsko-movi-lekts.html>
9. www.libreriauniversitaria.it/deutsche-sprach
10. www.linse.uni-due.de/.../sprachgeschichte/
11. www.wissen.de/.../grundzuege-der-entwickl